

SEKTÖREL KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

16 - 31 EKİM 2021

AB Komisyonu 2021 Türkiye Raporu'nu açıkladı

AB Komisyonunun aday ülkeler Türkiye, Sırbistan, Karadağ, Kuzey Makedonya ve adaylık başvurusunda bulunan Bosna Hersek ile Kosova'ya ilişkin son değerlendirmelerin yer aldığı 2021 Genişleme Paketi, AB Komisyonunun Komşuluk ve Genişlemeden

sorumlu üyesi Oliver Varhelyi tarafından duyuruldu.

Raporda Türkiye'nin göç ve sığınma politikası konusunda bir miktar ilerleme kaydettiği aktararak, 18 Mart 2016 tarihli AB-Türkiye mutabakatının sonuç vermeye devam ettiği, Türkiye'nin Doğu Akdeniz güzergahı boyunca göç akışını etkin biçimde yönetmekte kilit rol oynamayı sürdürdüğü tespiti yapıldı. Bu ifadelere karşın 18 Mart Mutabakatında AB'nin üzerine düşen yükümlülükler hakkında değerlendirme yapılmadı.

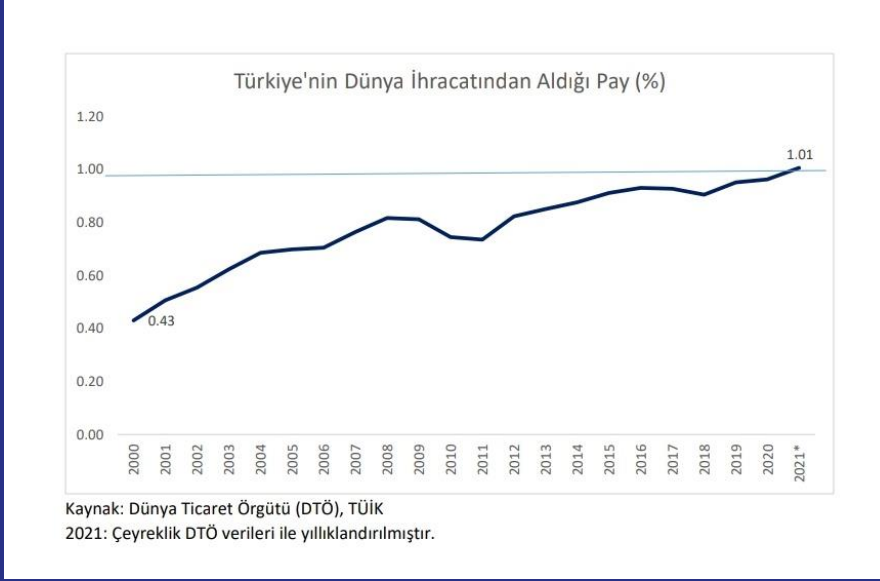
"Mülteciler ve ülke içinde yerinden edilenler" başlığında "Türkiye, geçici koruma altındaki yaklaşık 3,7 milyon Suriyeli ile uluslararası koruma statüsüne sahip olanlar veya başvuruda bulunanlar da dahil olmak üzere 320 binden fazla Suriyeli olmayanlardan oluşan dünyanın en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapmak için muazzam çabalarını sürdürdü." değerlendirmesi yer aldı.

Türkiye'de yetkililerin iç talebi artırmak ve Kovid-19'un ekonomik etkilerini hafifletmek için "büyük ve geniş kapsamlı bir dizi önlem" aldığına işaret edilen raporda, söz konusu önlemler sonucunda Türkiye'nin, ekonomik krizden hızlı bir şekilde çıktığı ve 2020'nin üçüncü çeyreğinde kriz öncesi seviyelere ulaştığı kaydedildi.

Raporda, bankacılık sektörünün iyi bir sermaye yapısına sahip olmaya devam ettiği vurgulandı. Salgının işgücü piyasasını olumsuz etkilediği anımsatılan raporda, istihdam seviyesinin Covid-19 nedeniyle gerilediği ifade edildi.

Raporda, Türkiye'nin AB içindeki rekabet baskısı ve piyasa güçleri ile başa çıkma kapasitesine ulaşma konusunda iyi derecede bir hazırlık düzeyine sahip olduğu belirtildi. Eğitime erişimin geliştirilmesinde ilerleme kaydedildiği ifade edilen raporda, ARGE'ye yatırımın artış gösterdiğine işaret edildi.

Türkiye'nin Dünya İhracatından Aldığı Pay Cumhuriyet Tarihinde İlk Kez %1'in Üzerine Çıktı

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Türkiye'nin dünya ihracatından aldığı payın ilk kez yüzde 1'i geçtiğini belirtti.

Muş, sosyal medya platformu Twitter üzerinden yaptığı açıklamada şu ifadeleri kullandı: "Türkiye'nin dünya

ihracatından aldığı pay Cumhuriyet tarihinde ilk kez yüzde 1'in üzerine çıktı. Bu rakam; 1980'de yüzde 0,14; 2000'de yüzde 0,43 idi. Artık Türk ürünleri, dünyanın dört bir yanına ihraç ediliyor. Bu başarı Türkiye'nin."

Rusya'dan Türk Limon ve Mandalinasına Karşı Kontrol Kararı

Rusya İnsan Sağlığı ve Tüketiciyi Koruma Kurumu (Rosпотребнадзор), 8 çeşit gıda ürününe yönelik aflatoksin ve pestisit kontrolünün güçlendirildiğini açıkladı.

Buna göre Gürcistan'dan fındık, Türkiye'den mandalina ve limon, Hindistan'dan tam buğday, Belçika'dan

yumuşak organik yağ, Mısır'dan portakal ve Çin'den armut alımında kontroller artırıldı.

Açıklamada Türkiye'den ithal edilen iki çeşit mandalinaya yönelik de kontrolün artırıldığı ifade edildi.

G20 Ticaret ve Yatırım Bakanları Toplantısı'nın Sonuç Bildirisi Yayınlandı

G20 ülkelerinin, Dünya Ticaret Örgütü'nde (DTÖ) gerekli reformun yapılabilmesi için örgütün tüm üyeleriyle aktif ve yapıcı bir şekilde çalışma konusunda kararlı olduğu belirtildi.

G20'nin, ayrımcı olmayan, açık, adil, kapsayıcı, eşitlikçi, sürdürülebilir ve şeffaf, çok taraflı ticaret sistemini güçlendirmek üzere bir araya geldiği, Bakanların bu hususta istikrarlı bir ticaret ve yatırım ortamını gerçekleştirme konusunda taahhütlerini yineledikleri ifade edildi.

G20 ülkelerinin, Kovid-19 salgını sonrasında dayanıklı, güçlü, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik toparlanmaya yönelik koordineli bir müdahaleyi teşvik ederek Kovid-19 salgınının uluslararası ticaret ve yatırım üzerindeki etkisini azaltma konusunda hemfikir oldukları kaydedildi.

Güvenli, uygun maliyetli ve etkili COVID-19 aşılarna, tedavilerine, teşhis ve kişisel koruyucu ekipmanlara zamanında, adil ve küresel erişimi artırmaya yönelik çalışmanın önemi vurgulandı. Uluslararası dayanışma ruhu içinde, COVID-19'a Karşı Dünya Ticaretini ve Yatırımı Desteklemeye Yönelik G20 Eylemlerinin uygulanmaya devam edileceği belirtildi.

AB Yeşil Tahvilleri İhraç Edildi

Avrupa Birliği Komisyonu, Covid 19 salgınının ekonomik sonuçlarına karşı hazırlanan sadece yeşil ve sürdürülebilir yatırımlar için kullanılmak üzere 15 yıl vadeli 12 milyar avro tutarındaki ilk yeşil tahvillerin ihraç edildiğini belirtti. Söz konusu miktar bugüne kadarki en yüksek yeşil tahvil ihracı oldu.

Yeşil tahvile talebin 135 milyar avro ile ihraç miktarının 11 kat üzerinde gerçekleştiğine işaret edilen açıklamada, 2026 sonuna kadar 250 milyar avroluk yeşil tahvil ihracının planlandığı kaydedildi.

AB Komisyonu, üye ülkelerin teminatıyla cari fiyatlarla 800 milyar avroyu bulan kurtarma programı için 2026 yılı sonuna kadar sermaye piyasalarından borç alacak. AB ülkelerine 360 milyar avro kredi ve 312,5 milyar avro hibe olarak dağıtacak.

AB Komisyonundan Çin Alüminyum Ürünlerine Anti-Damping Önlemi

Avrupa Komisyonu, Çin'den yapılan yassı haddelenmiş alüminyum ürünlerin ithalatına yönelik anti-dampinge karşı kesin önlem kararı aldı ve uygulanmasını 9 ay süreyle geçici olarak askıya aldı.

Komisyon, haksız rekabet uygulamalarına karşı 5 yıl süreyle Çin menşeli alüminyum yassı haddelenmiş ürünlerin ithalatına yönelik kesin önlem gerektiği sonucuna varırken önlem oranlarını yüzde 14,3 ile 24,6 arasında belirledi.

Şili İle Brezilya Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA) Brezilya Senatosu Tarafından Onaylandı

Brezilya Senatosu, Şili-Brezilya Serbest Ticaret Anlaşmasını onayladı. STA, Şili Üst Meclisi tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girecek. 211 milyonluk nüfusuyla Brezilya, Şili'nin bölgedeki ana ticaret ortağı. Ülke, 2020'de Şili'nin küresel ihracatından %4,2, Latin Amerika ihracatından ise %33 pay olarak

toplam 3 milyar ABD doları elde etti.

Uluslararası Ekonomik İlişkiler Müsteşarı (SUBREI) Rodrigo Yáñez duyuruyu memnuniyetle karşıladı ve anlaşmanın özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için ekonomik canlanmada kilit bir rol oynayacağına dikkat çekti.

STA, 1990'larda Şili ile MERCOSUR (Güney Ortak Pazarı) ülkeleri arasında imzalanan ve mal ticaretini düzenleyen Ekonomik Tamamlama Anlaşması'nı (ACE 35) tamamlamaktadır. Yeni anlaşma telekomünikasyon, e-ticaret, hizmet ticareti, çevre, işgücü, toplumsal cinsiyet, KOBİ'ler, ekonomik ticaret iş birliği, ticaretin önündeki teknik engeller, kamu alımları ve rekabet politikası, ticaretin kolaylaştırılması, iyi düzenleyici uygulamalar ve iş adamlarının geçici girişi hususlarını kapsamaktadır.

AB Ülkelerinde E-Ticaret Kapsamı 150 Avroyu Aşmayan Satışlarda KDV Uygulaması

Avrupa Birliği tarafından sınır ötesi e-ticaret işlemlerinde düşük kıymet beyanının ve vergi kaybının önüne geçmek, KDV'nin tüketimin yapıldığı yerde ödenmesini sağlamak ve AB'de yerleşik şirketleri korumak amacıyla "E-Ticarete KDV Paketi" adı altında yayımlanan Konsey Tüzükleri kapsamında, 01.07.2021 tarihi itibarıyla 22 Avro olan KDV

istisnası kaldırıldı ve işletmeden tüketiciye (B2C) satışlarda kıymeti 150 Avro'yu aşmayan düşük kıymetli sevkiyatlarda geçerli olacak "Import One Stop Shop (IOSS)" adında yeni bir KDV sistemi kuruldu.

UNCTAD Bölgesel Ticaret Anlaşmaları Raporu Yayınlandı

Yeni bir UNCTAD araştırması, bölgesel ticaret anlaşmaları (RTA) içindeki ticaretin COVID-19 krizi sırasında nispeten daha dayanıklı olduğunu ortaya koyuyor. Genel olarak, RTA'lar içindeki ticaret, pandemi sırasında anlaşmasız ticaretten yaklaşık 5,6 puan daha düşük oranda azaldı.

Analiz ayrıca entegrasyon seviyesinin önemli olduğunu da tespit ediyor. Derin bölgesel ticaret anlaşmaları, küresel şoka karşı nispeten daha iyi bir istikrar sağladı.

Daha da önemlisi, sonuçlar gelişmekte olan ve gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkelerin bölgeleri arasında kısmen heterojenlik göstermektedir.

Avrupa İstatistik Ofisi Eurostat, AB ve Euro Bölgesi'nin Ağustos Ayı Uluslararası Ticaret Verilerini Yayımladı

Avrupa Birliği'nin ihracatı ağustos ayında yüzde 18 artarak 164,7 milyar euro, ithalatı da yüzde 31,8 yükselerek 169,7 milyar euro oldu ve 5 milyar euro dış ticaret açığı verdi. AB ülkelerine en fazla ihracat ve ithalat gerçekleştiren ülkeler arasında Türkiye 6. sırada yer aldı.

Euro Bölgesi'nde ise ihracat, ağustosta 2020'nin aynı dönemine kıyasla yüzde 18,2 yükselişle 184,3 milyar euro, ithalat da yüzde 26,6 artışla 179,5 milyar euro oldu. Euro Bölgesi'nin ticaret fazlası, ağustosta yaklaşık 4,8 milyar euro olarak kayıtlara geçti.

Söz konusu dönemde AB ülkelerinden en fazla ithalat yapan ülkeler 30,3 milyar euro ile ABD, 21,3 milyar euro ile Birleşik Krallık, 16,5 milyar euro ile Çin, 11 milyar euro ile İsviçre, 6,7 milyar euro ile Rusya ve 5,9 milyar euro ile Türkiye oldu.

Azerbaycan'da Sanayi Parklarında Yerleşik Şirketlere 5 Yıl Daha KDV ve Gümrük Vergi Muafiyetleri Sağlandı

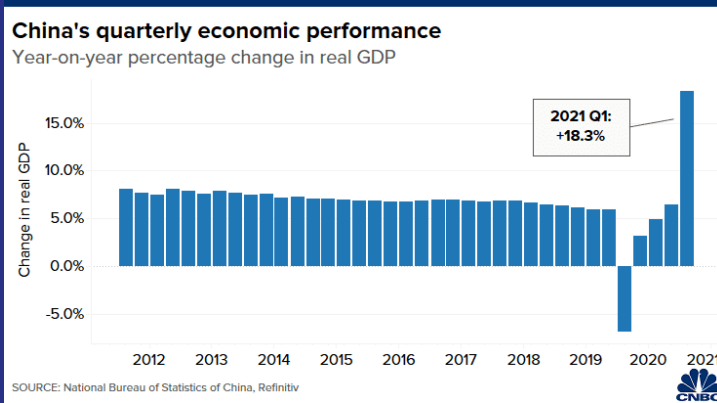

Azerbaycan Cumhuriyeti Vergi ve Gümrük Kanunlarında değişiklik yapılmasına ilişkin Karar Azerbaycan Cumhurbaşkanı tarafından 30 Eylül 2021 tarihinde onaylanarak 15 Ekim 2021 tarihinde yayımlandı.

Söz konusu değişikliklere göre, ülkede faaliyet gösteren Sanayi Parklarında yerleşik şirketler

tarafından ithal edilen tüm ürünler 1 Mayıs 2026 tarihine kadar 5 yıl daha KDV ve gümrük vergilerinden muaf tutuldu.

Çin 3. Çeyrekte Yüzde 4,9 Büyüdü

Çin ekonomisi, yılın üçüncü çeyreğinde yıllık yüzde 4,9 büyüme kaydetti. Çin ekonomisi, yılın ilk çeyreğinde yüzde 18,3, ikinci çeyreğinde yüzde 7,9 büyümüştü.

Ulusal İstatistik Bürosu tarafından yayınlanan verilere

göre, Çin ekonomisi üçüncü çeyrekte toparlanmaya devam etti.

Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi, bir yıl öncesine göre %4,9 artışla üçüncü çeyrek GSYİH büyümesini beklentilerin alt sınırında bildirdi. Bu, yılın ilk üç çeyreği için büyümeyi bir yıl öncesine göre %0,7'ye getiriyor.

Perakende satışların 2020'nin ilk dokuz ayında bir yıl öncesine göre %7,2 daralması Çin tüketimindeki daha yavaş toparlanmaya neden olmaya devam etti.

ABD'den AB'ye Çelik Tarife Teklifi

ABD, Avrupa Birliği ile aralarında Trump döneminde ortaya çıkan çelik tarifeleri anlaşmazlığını çözmek için yeni bir teklif sundu.

ABD'nin tarife anlaşmazlığının çözümü için güncellediği öneri, tarife oranı kotaları içermekle birlikte yüksek tarife oranları devreye girmeden önce ABD'ye

AB'den çok daha büyük miktarda çelik ithal edilmesine imkân veriyor.

Sunulan bu yeni öneri ABD Ticaret Temsilcisi Kathrine Tai ile AB Komisyonu'nun ticaretten sorumlu ismi Valdis Dombrovskis'in gelecek hafta Brüksel'de yapacakları görüşme öncesinde AB tarafından analiz edilecek.

Elektronik Atıklar Bu Yıl 57,4 Milyon Tona Ulaşacak

Dünya genelinde üretilen elektronik atıkların veya e-atıkların 57,4 milyon tona ulaşacağı tahmin ediliyor ve bu da çok daha büyük elektronik geri dönüşüm altyapılarına olan ihtiyacı vurguluyor.

Dünyanın dört bir yanındaki insanlar, yalnızca bu yıl için tahminen 57,4 milyon ton elektronik atık (E-atık) üretti; bu, Dünya'nın en ağır yapay nesnesi olan Çin

Seddi'nin ağırlığından daha fazla bir miktar.

Küresel atık elektrikli ve elektronik ekipman sorunuyla mücadele eden uluslararası bir uzman grubu olan Atık Elektronik ve Elektrikli Ekipman (WEEE) Forumu tarafından yürütülen yeni bir değerlendirmeye göre, elektronik atık miktarı her yıl iki milyon ton artıyor.

Dijital Hizmet Vergisi Ortak Bildirisi Yayınlandı

ABD, Avusturya, Fransa, İtalya, İspanya ve İngiltere'den Dijital Hizmet Vergisi Uygulamasında Uzlaşmaya ilişkin Ortak Bildiri Yayımladı.

ABD Ticaret Temsilciliği USTR tarafından yürütülen Dijital Hizmet Vergisi soruşturmaları sonucunda uygulanması kararlaştırılan ticari yaptırımlar terk edilecek ve bu kapsamda ABD ek ticari yaptırımlarda bulunmayacak.

Bu hedef doğrultusunda, Avusturya, Fransa, İtalya, İspanya ve Birleşik Krallık, tüm şirketler üzerindeki tek taraflı tedbirlerini geri çekecekleri ve yeni tek taraflı tedbirler uygulamaktan kaçınacakları konusunda anlaşıldılar.

Özbekistan'da Bazı Ürünlere İthalat Vergilerinden Muafiyet Tanındı

20 Ekim 2021 tarihinde Özbekistan Cumhurbaşkanı, rekabetçiliği yüksek ürünlerin üretiminin daha da genişletilmesine yönelik önlemler hakkında Kararı imzaladı. Karar'a göre, 1 Ocak 2024'e kadar, aşağıda yer alan belirli türdeki hammadde ve yarı

mamul ürünlerde gümrük vergileri sıfır oranında uygulanacak:

- yapay kürk;
- keten liflerinden dokunmuş kumaşlar;
- sentetik elyaftan yapılmış kumaşlar;
- cam iplikler;
- fiberglas kumaşlar, vb.

Ayrıca, muz, incir, ananas, avokado, mango, guayava, mangostan, elma, armut, kivi ve diğer narenciye ürünleri, Hükümetin kararıyla 1 Mayıs 2022'ye kadar gümrük vergilerinden muaf tutuldu.

Kömür Yakıtlı Enerji Santrallerine Destek Verilmemesi Hakkında OECD Kararı

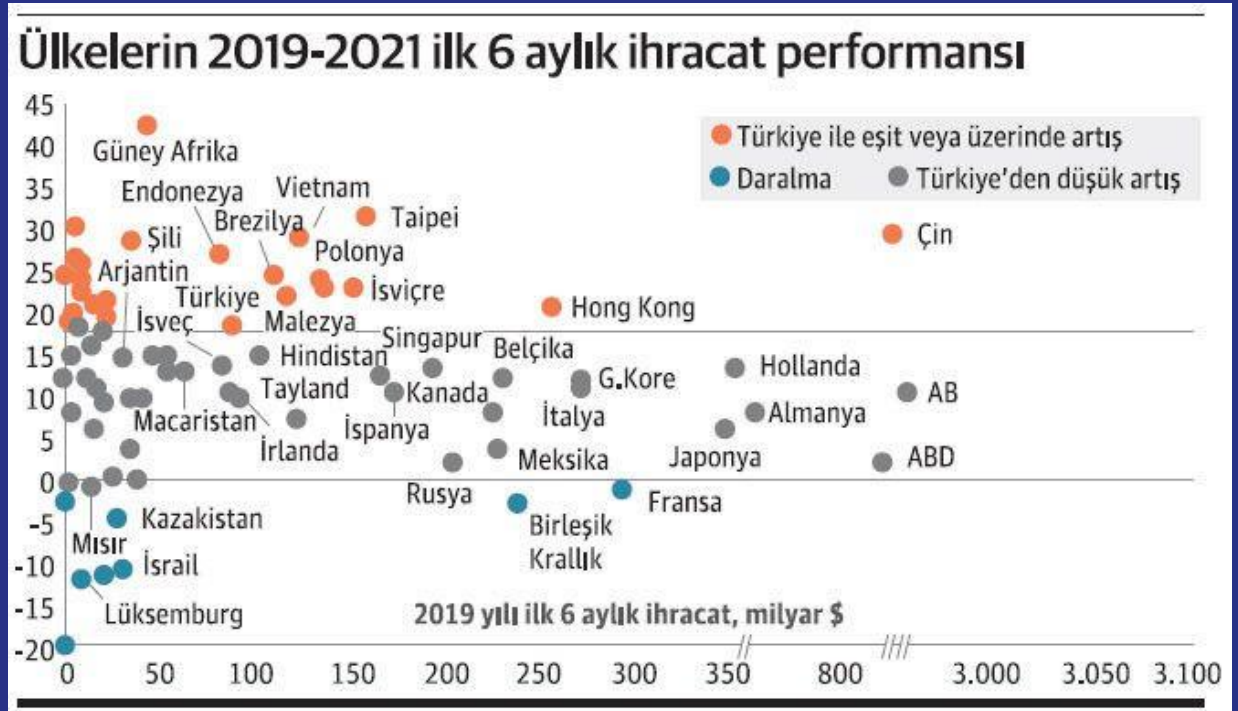

Aralarında Türkiye'nin de olduğu OECD üyeleri, iklim değişikliği ile mücadele çabalarını destekleme çerçevesinde, kömür yakıtlı enerji santrallerine ihracat kredileri desteğinin sona erdirilmesinde anlaşıldılar.

AB, ABD, Avustralya, Güney Kore, İngiltere, İsviçre, Kanada, Norveç, Yeni Zelanda ve Türkiye'nin desteklediği karar ile, yeni kömür yakıtlı santraller karbon yakalama ve depo tedbirleri uygulamaya konmadıkça, ihracat kredileri ve bağlantılı yardımlar alamayacaklar.

Mevcut kömür yakıtlı santraller de santralin ömrünü veya kapasitesini uzatacak ekipmanlar için destek alamayacaklar. Destek, karbon yakalama ve depolama ekipmanlarının kurulumu için alınabilecek.

Dış Ticaret Performansları 2019-2021 Karşılaştırması

sektor@tim.org.tr